

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

2013/2093(INI)

17.10.2013

ARVAMUS

Esitaja: tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

Saaja: siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon

Kõigi osapoolte huvides toimiv Euroopa jaekaubanduse tegevuskava
(2013/2093(INI))

Raportöör: David Casa

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon palub vastutaval siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. märgib, kui oluline on jaekaubandussektor, mille arvele langeb ligi 15% ELi kogu tööhõivest, mille hulka kuuluvad nii oskus- kui ka lihttöölised, ning rõhutab selle sektori tähtsust noorte jaoks; pooldab komisjoni lähenemisviisi, mille kohaselt võib liikuvuse lihtsustamine aidata kaasa sektori majanduskasvule, kuid rõhutab, et piiriülest tööhõivet üksi ei tohiks käsitada kriisist väljumise vahendina; täheldab samas, et selle sektoriga on seotud 29% kõikidest ELi ettevõtetest, sealhulgas väga suur osa VKEdest; on ühtlasi seisukohal, et traditsiooniliste ametite jaoks on viimastel aastatel olnud rasked ajad ja vaja oleks meetmeid, et tugevdada ja edendada kvaliteetset tööhõivet selles sektoris;
2. rõhutab tõsiasja, et jaemüüjad pakuvad kaupade ja teenuste ostuks ja müügiks erinevaid ja tänapäevaseid viise, mis aitavad laiendada tarbijate valikut ja muuta paindlikumaks töövõimalusi eelkõige noorte ja pikaajaliselt töötute jaoks;
3. rõhutab, et vaja on ühtset ja terviklikku tegevuskava, millega tõhusalt koordineerida eri poliitikavaldkondi, et parandada jaekaubandussektori toimimist nii majanduslikus, sotsiaalses kui ka keskkonnaalases mõttes, järgides strateegia „Euroopa 2020” eesmäärke ning pöörates erilist tähelepanu kvaliteetsete ja püsivate töökohtade säilitamisele ja loomisele;
4. on seisukohal, et majanduslanguse tagajärjel on sektoris, kaasa arvatud suurte jaemüüjate puhul, töökohtade arv oluliselt vähenenud ning see on varasemast enam sundinud kasutusele võtma lühendatud tööajaga töötamist; täheldab, et mõned rahvusvahelised ettevõtted, isegi kui nad on säilitanud positiivse kasumlikkuse, on kasutanud kriisi ettekäändena, et vähendada töötajate arvu, suurendada töökoormust, kasutada palgatoetuste kavu ja lühendada tööaega;
5. rõhutab, et luubi alla tuleb võtta jaekaubandussektori tööjõu oskuste ja vajaduste vaheline mittevastavus, pöörates erilist tähelepanu riikidele, kus noorte töötuse tase on kõrge, ning põhjalikult kaalutledes võimalusi, kuidas parandada töötingimusi, et soodustada töökohtade loomist eriti noorte, pikaajaliselt töötute, vanemate töötajate ja puuetega inimeste jaoks, samuti tuleks arvesse võtta seda, et oskusi on vaja ajakohastada elukestva õppega, mis võimaldaks töötajatel täita innovatsioonist tulenevaid uusi ülesandeid ja paremini vastata tööjõuturu vajadustele, kuid võimaldaks neil ka töötada traditsioonilistes ametites, kus tööjõudu napib; rõhutab, et tööandjad peaksid toimima ennetavalt ja korrapäraselt valmistama töötajaid ette muutusteks ja uuendusteks oma sektoris;
6. on seisukohal, et seda silmas pidades ja et tõhusalt lahendada oskuste mittevastavuse probleem jaekaubandussektoris, on vaja selgelt kehtestada kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed nõuded kõnealuse sektori jaoks ning sellesse aktiivselt kaasata kõik sidusrühmad, sealhulgas sotsiaalpartnerid ja ettevõtted;
7. on seisukohal, et töötasu jaekaubandussektoris on üldjuhul madalam teiste sektorite keskmisest töötasust ning see tekitab oskustöötajate nappust, sest madal töötasu heidutab

kõrgelt kvalifitseeritud töötajaid sellesse sektorisse jääma ja pidama seda sektoriks, kus oleks võimalik karjääri teha; soovib seepärast, et liikmesriigid ja ettevõtted võtaksid sektoris kasutusele palgamäärad, mis võimaldavad töötajatele inimväärset elu ja milles tuleks alati asjakohasel juhul sotsiaalpartneritega kokku leppida;

8. peab taunitavaks asjaolu, et sektoris on noorte töötajate osakaal suur ja töötajad vahetuvad kiiresti, kusjuures tavaks on kujunemas võtta tööle noori madalate tööjõukulude ja paindlike töölepingutega ning vahetada nad välja niipea, kui nad on veidi vanemaks saanud ning nende töölepingud muutuvad püsivamaks ja kulukamaks; kutsub liikmesriike üles vastu võtma kavu, mis näeksid ette stiimuleid vanemate töötajate koolitamiseks ja ümberõppeks; peab äärmiselt vajalikuks toetada seda sektorit, et pakkuda stabiilse ja inimväärse tööhõive võimalusi;
9. rõhutab, et vaja on paremini kasutada ELi tasandil olemasolevaid ja kavandatavaid vahendeid, et toetada struktureeritud partnerlussuhteid koolitajate ja ettevõtjate vahel, sealhulgas valdkondlike oskuste ühendusi Erasmus kõigi jaoks programmi raames ja Euroopa noortegarantiid; julgustab arendama koolide ja ettevõtete vahelisi partnerlussuhteid, näiteks duaalseid koolitussüsteeme praktika korraldamiseks Euroopa Õpipoisiõppe Liidu toel;
10. on seisukohal, et sektorit iseloomustab suur paindlikkus, mida näitavad tähtajalised töölepingud ja ajutiste töötajate kasutamine; on seisukohal, et kõnealuses sektoris kiputakse töötajatelt nõudma töötamist pühapäeval ja riiklikel pühadel, kaasa arvatud õhtul ja öösel, mis võib negatiivselt mõjuda töötajate tervisele ning töö ja eraelu tasakaalule; märgib, et tähtis on edendada töö ja eraelu tervislikku tasakaalu, ning seepärast kutsub liikmesriike üles kohandama oma poliitikameetmeid pühapäeval ja riiklikel pühadel töötamise suhtes jaekaubandussektoris, et edendada töötajate jaoks töö ja eraelu tervislikku tasakaalu, seejuures ei tohiks põhjendamatult avaldada negatiivset mõju jaekaubandussektori VKEdele; kutsub liikmesriike ja sotsiaalpartnereid üles tõsiselt kaaluma selliste poliitikameetmete rakendamist, mis käsitaksid pühapäeval töötamist alati vabatahtlikuna, kusjuures seda tuleks piisavalt tasustada ning tasakaalustada kompenseeriva puhkusega ning kõiki erandeid tuleks nõuetekohaselt põhjendada;
11. kutsub sotsiaalpartnereid üles võtma eeskjuu paljudest ettevõttesisestest kokkulepetest, millega soodustatakse töötajate hallatavaid töögraafikuid, et töötajad saaksid kavandada ületunnitööd või lisatööd nädal aega ette, selle asemel et neilt nõutaks sellise töö tegemist lühikese etteteatamisega, ning et neil oleks võimalik isiklikel põhjustel valida tavapärasest töökohast erinevaid müügi punkte;
12. nõuab, et rohkem toetataks ja ergutataks VKEsid ja ühistuid, eriti neid, mis on innovaatilised ja toetavad sotsiaalmajandust, mis rahuldavad uusi turuvajadusi ning on seotud keskkonnasõbraliku ja sotsiaalselt vastutustundliku tegevusega, et suurendada ELi jaekaubandussektori konkurentsivõimet, alandada tarbijahindu, parandada teenuste kvaliteeti ja luua uusi töövõimalusi;
13. võtab teadmiseks uued olulised suundumused, mis muudavad jaeteenuste osutamise tõhusamaks, ning julgustab selliseid arenguid toetama ka digitaalse ühtse turu raames, eelkõige digitaalse ühtse turu piiriülest arendamist; nõuab väiksemate jaemüüjate täiendavat toetamist, kuna nendel on üldiselt raskem muutuva tehnoloogiaga sammu

pidada;

14. juhib tähelepanu sellele, et suuremad jaemüüjad on teeninud suurema osa kasumist väike- ja mikroettevõtjate arvelt tänu oma võimele kasutada ära mastaabisäästu, suurendada tootlikkust ja pakkuda madalamaid hindu; peab seda sotsiaalse ja kohaliku ühtekuuluvuse seisukohalt murettekitavaks, sest väikesed kauplused kaovad kesklinnast, väiksematest kohtadest ja maapiirkondadest ning neid asendavad kaubanduskeskused linnast väljas, mis raskendab eelkõige eakate ja puuetega inimeste jaoks juurdepääsu esmatarbekaupadele; täheldab, et selle tõttu on kadunud palju töökohti väikestes jaekauplustes; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama investeringud ja stiimulid jaekaubandussektori VKEde toetuseks ning kehtestama ranged õigusaktid lahtiolekuaegade kohta, et tagada aus konkurents;
15. märgib, et mitteametlik töötamine on jaekaubandussektoris tõsine probleem, millega kaasnevad suured sotsiaalsed riskid ja madal sissetulek töötajatele, kes jäävad ilma tervisekindlustusest ja sotsiaaltoetustest, ning mis avaldab negatiivset mõju liikmesriikide majandusele ja Euroopa sotsiaalmudeli finantssuutlikkusele ning kahjustab sotsiaaltoetuste ja avalike teenuste rahastamist ja tagamist; täheldab murega töötajate vähesust paljude liikmesriikide tööinspeksioonides; nõuab kehtivate sotsiaal- ja tööõigusaktide nõuetekohast rakendamist ning vajaduse korral tööinspeksioonide tugevdamist; peab kiiduväärseks komisjoni algatust astuda Euroopa platvormi alusel dialoogi jaekaubandussektori sidusrühmadega, et võidelda mitteametliku töötamisega, hinnata mitteametliku majanduse mõju töötingimustele ja leida ELi lähenemisviisi selle vastu võitlemiseks; soovitab tööandjate ühendustel heita oma ridadest välja tööandjad, kes kasutavad mitteametlikku tööjõudu;
16. peab kiiduväärseks, et komisjon on oma teatises nõudnud tööohutust, mistarvis tuleks välja arendada nutikad laoruumid, et suurte raskuste liigutamisel vähendada tööõnnetuste riski ühes kõige ohtlikumas sektoris, seejuures juhitakse tähelepanu ka tööstressile ja ebaõigest kehaasendist tingitud luu- ja lihaskonna vaevustele; palub komisjonil viimati nimetatud aspektiga seoses võtta uuesti käsile direktiivieelnõu, millest mõni aeg tagasi loobuti;
17. taunib asjaolu, et kuigi frantsiisimist peetakse kasulikuks vahendiks, mille abil luua sektoris majanduskasvu ja tööhõivevõimalusi, ei kohaldata mõnel juhul frantsiisivõtja äriühingu töötajatele ettevõttesisesid kokkuleppeid, mis kehtivad frantsiisiantja äriühingus;
18. on seisukohal, et sotsiaaldialoog jaekaubandussektoris on jõudnud rahuldavale tasemele, ning seepärast hindab kõrgelt komisjoni otsust asutada jaekaubanduse konkurentsivõimega tegelev alaline töörühm, kuhu kuuluvad liikmesriigid ja sidusrühmad;
19. peab kahetsusväärseks, et komisjoni teatises ei ole nimetatud sotsiaalset dumpingut, mida sektoris esineb ja mis paneb mõned rahvusvahelised ettevõtted investeerima riikidesse, kus pärsitakse ühinemisvabadust ja õigust sõlmida kollektiivlepinguid;
20. on seisukohal, et jaeturgu käsitlevad õigusaktid peaksid põhinema rohkem tõendusmaterjalil, eriti mis puudutab vajadust asjakohaselt uurida ja mõista õigusaktide mõju väikeettevõtjatele;

21. nõuab meetmeid ELi ja riiklikul tasandil, et kaotada kõik ebavajalikud reguleerivad piirangud ja haldustõkked, mis võivad piirata majanduskasvu, innovatsiooni ja töökohtade loomist jaekaubandussektoris;
22. juhib tähelepanu asjaolule, et 2010. aastal ei olnud piisavas koguses ja piisavalt kvaliteetne toit kättesaadav 8,7% Euroopa elanike jaoks; rõhutab, kui tähtis on ELi poliitika, millega toetatakse eelkõige ebasoodsamas olukorras olevates piirkondades juurdepääsu toiduainete jaemüügipunktidele, kus pakutakse kvaliteetset ja sobiva hinnaga toitu, samuti on oluline toetada inimväärse töö võimalusi;
23. rõhutab väikeste ja keskmise suurusega jaemüüjate olulist osa selles, et elavdada ja mitmekesistada linna- ja külakeskusi, pakkuda ostuvõimalusi kohalikele elanikele, sealhulgas eakatele, ja töökohti maapiirkondades.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	17.10.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 34 -: 2 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Phil Bennion, Vilija Blinkevičiūtė, Philippe Boulland, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Minodora Cliveti, Marije Cornelissen, Emer Costello, Frédéric Daerden, Richard Falbr, Stephen Hughes, Danuta Jazłowiecka, Patrick Le Hyaric, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Csaba Óry, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Nicole Sinclair, Jutta Steinruck, Andrea Zanoni, Inês Cristina Zuber
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Georges Bach, Sergio Gutiérrez Prieto, Anthea McIntyre, Csaba Sógor, Tatjana Ždanoka
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Eric Andrieu, Pilar Ayuso, Eduard-Raul Hellvig, Roberta Metsola